

ปรับปรุงการสอนหัตถการด้านสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา ให้มีคุณภาพด้วย “คู่มือการจัดห้องเรียนภาคปฏิบัติ”

อุไรวรรณ ชัยภูมิ, ทิพวรรณ พมพันธ์, ศุภชัย แก้วจตุรัส, อาจารย์ยุติมา ไตพิมพ์ผั่น,
อาจารย์รุจิรา วัฒนายิ่งเจริญชัย, อาจารย์อรวิณ วลสิการ, ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา

หลักการและเหตุผล

ฝ่ายการศึกษาระดับปริญญา เป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบดูแลด้านการเรียนการสอน นักศึกษาชั้นปี 4,5 และ 6 ครอบคลุมความรู้โรคทางนรีเวชวิทยา รวมถึงด้านสูติศาสตร์และ ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา ซึ่งถือว่ามีความสำคัญและต้องมีการเรียนการสอนในหลักสูตร แพทยศาสตรบัณฑิต สำหรับนักศึกษาแพทย์ในชั้นคลินิกทั้ง 3 ชั้นปี ดังนั้นนักศึกษาแพทย์จึงมีความจำเป็นต้องได้รับการฝึกทักษะให้เกิดความชำนาญโดยการใช้หุ่นจำลองในการฝึกปฏิบัติ เสมือนจริง ก่อนที่จะไปลงมือปฏิบัติจริงกับผู้ป่วย รวมถึงจำเป็นต้องมีการสอนให้ทำความรู้จัก อุปกรณ์เครื่องมือทุกชนิดที่ต้องใช้ร่วมด้วยซึ่งมีเป็นจำนวนมาก โดยมีเจ้าหน้าที่โครงการฝ่าย การศึกษาเป็นจัดเตรียมรูปแบบ หุ่น อุปกรณ์ เครื่องมือ ทั้งหมด

วิธีการจัดการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น มีโอกาสที่จะเกิด ความผิดพลาดสูงมากในด้านการจัดรูปแบบห้องเรียน เตรียมอุปกรณ์เครื่องมือไม่ครบจัดเตรียมไม่ทันเวลาการเรียน ใช้น้ำหนักน้ำหนักมากเกินไปจนเกินไป รวมถึงการจัดเก็บไม่เป็นระบบ

ดังนั้นฝ่ายการศึกษาโดยทีมเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุน จึงได้ศึกษาหาวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น โดยการจัดทำ “คู่มือการจัดห้องเรียนภาคปฏิบัติ” เพื่อให้เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในโครงการการศึกษาระดับปริญญา สามารถจัดวางรูปแบบห้องเรียน ภาคปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนในทุกขั้นตอน ทันเวลา อีกทั้งยังจะส่งผลให้ลดเวลาลด จำนวนผู้ปฏิบัติงานและเงินไปอย่างมีระบบทุกขั้นตอน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้คู่มือที่เตรียมขึ้นสามารถใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ในการ จัดเตรียมห้องเรียนภาคปฏิบัติ หรือใช้อ้างอิงในการทำงาน ตลอดจนใช้ทบทวนก่อนการจัดเตรียมรูปแบบการจัดห้องเรียน การวางหุ่นจำลอง เครื่องมือ อุปกรณ์ เพื่อลดความ ผิดพลาด
2. เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจอุปกรณ์เครื่องมือแต่ละชนิดที่ใช้ประกอบการทำ หัตถการ และสามารถระบุชื่อที่ใช้เรียกอุปกรณ์หรือเครื่องมือแต่ละชนิดได้ โดยการเก็บ บันทึกรูปภาพอุปกรณ์เครื่องมือพร้อมระบุชื่อที่ใช้เรียกไว้ให้ความชัดเจน ป้องกันความสับสน กรณีที่เครื่องมือมีความคล้ายคลึงกัน
3. เพื่อลดระยะเวลาที่ใช้ในการจัดเตรียมห้องเรียนภาคปฏิบัติ และสามารถจัดเตรียมได้เสร็จ ก่อนเวลาการเรียนการสอนจะเริ่มต้น
4. เพื่อให้สามารถลดจำนวนภาระงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานลงได้ กรณีที่มีการมอบหมาย ผู้ปฏิบัติงานในครั้งเดียวกันมากเกินไปจนเกินไป อันจะส่งผลให้เพิ่มประสิทธิภาพการ ทำงานอื่นที่ได้รับมอบหมายของเจ้าหน้าที่ที่ทำการศึกษาระดับปริญญาได้มากขึ้น
5. เพื่อให้การจัดเก็บมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

กระบวนการทำงานที่หน่วยงานนำมาปรับปรุง

รูปแบบปฏิบัติงาน

มีการบวนการด้วยการนำระบบ 5 ส. เข้ามาช่วยด้วย โดยจัดเครื่องมืออุปกรณ์วางแยกชนิดให้มีความ เป็นระเบียบหยิบใช้งานง่ายสะดวกในการหาสิ่งของที่ต้องการ มีป้ายติดชัดเจน แก้ไขปรับปรุงด้วยการ จัดทำคู่มือการใช้งานเพื่อการทำงานไม่ผิดพลาดซ้ำซ้อน

รูปแบบการจัดห้องเรียน โดยใช้คู่มือ

รูปแบบการจัด 5 ส.

คู่มือการจัดห้องเรียนภาคปฏิบัติ

ผลลัพธ์ / ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด/ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	ก่อน ดำเนินการ	ผลดำเนินการ (เดือน/ ปี) 2563-2565			
		เป้าหมาย	หลัง		
			ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
1. จำนวนครั้งของการจัดวางรูปแบบห้องเรียน เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ ที่ไม่ถูกต้อง (ครั้งต่อ วรรณบัณฑิตศึกษา)	5	0	3	2	1
2. เจ้าหน้าที่เรียกหรือหยิบจับเครื่องมือและ/หรือ จัดเตรียมชนิดเครื่องมือไม่ถูกต้อง (ครั้งต่อวรรณ บัณฑิตศึกษา)	5	1	3	2	0
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดเตรียมห้องเรียน (ชั่วโมง/นาฬิกา)	2 ชั่วโมง	30	1 ชั่วโมง	45 นาที	30 นาที
4. จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (คน)	4	1	3	2	1
5. การจัดเก็บเป็นระเบียบ พร้อมใช้งาน	-	ตั้งรูปที่ 1, 2 และ 3			

สรุป

ประโยชน์ของการปรับปรุงรูปแบบการทำงานของโครงการมีดังนี้

ระดับสังคม สามารถนำไปเผยแพร่เป็นคู่มือรูปแบบการจัดเตรียมห้องเรียนภาคปฏิบัติ เพื่อใช้สำหรับผู้ฝึกงานใหม่ที่จะเข้า มาปฏิบัติงานหน้าทางด้านงานการศึกษาระดับปริญญา และผู้ที่ต้องเข้ามาปฏิบัติงานทดแทนในคราวที่จำเป็น นอกจากนี้ยังมี ประโยชน์ต่อผู้ที่ทำงานด้านการศึกษาเพื่อไปประยุกต์ใช้ในทางของตนเองได้ ตามบริบทและความเหมาะสมของงาน

ระดับผู้บริหาร อาจารย์แพทย์ นักศึกษาแพทย์ มีความพึงพอใจสามารถเรียนวิชาหัตถการและได้ความรู้มากยิ่งขึ้น โดยไม่เสียเวลาในช่วงของการเรียนการสอน

ระดับบุคคล ลดขั้นตอนในการทำงานและลดภาระงานของผู้ที่จะต้องมารับผิดชอบงานโครงการนักศึกษาแพทย์ ในการ เตรียมห้องเรียนภาคปฏิบัติ โดยไม่ต้องใช้เจ้าหน้าที่จำนวนมากเกินความจำเป็น

แบบฟอร์ม 1

แบบเสนอผลงานกิจกรรมพัฒนาคุณภาพงาน

กระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องตามแนวทาง

PDCA (F-WI-RA-QS-201/01)

ส่วนที่ 1 (เพื่อประโยชน์ของท่าน กรุณากรอกข้อมูลให้ครบถ้วน)

การเผยแพร่ผลงานในทุกรูปแบบ ☒ อนุญาต ☐ ไม่อนุญาต	สถานภาพกลุ่ม ☒ เริ่มกิจกรรมครั้งแรก/ผลงานใหม่ ☐ กลุ่มกิจกรรมต่อยอด เรื่องที่...../ขยายผล ☐ ผลงานเรื่องนี้เคยส่งประกวดและที่ได้รับรางวัลมาแล้ว จาก.....
ประเภทกิจกรรมพัฒนาคุณภาพงาน ☒ CQI ☐ CQI → R2R (ระบุ ประเภทของโครงการวิจัย) ☐ ระบบบริการสุขภาพ ☐ งานสนับสนุนบริการสุขภาพ ☐ การสร้างเสริมสุขภาพ ☐ การศึกษา ☐ วิทยาศาสตร์ทางการแพทย์และเครื่องมือทางการแพทย์ ☐ งานบริหารและธุรการ ☐ อื่นๆ.....	

ชื่อกลุ่ม	“รักษากาวิชา(สูติ) เราจะก้าวไปข้างหน้ากัน”					
	รหัสบุคคล	ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงาน	ภาควิชา	โทรศัพท์ภายใน	โทรศัพท์มือถือ
1.หัวหน้ากลุ่ม	021406	นภัสนันท์ พิมพ์รัตน์	พันธกิจบริการวิชาการ	สูตินรีเวช	1412	
2.สมาชิกกลุ่ม	021408	ทิพวรรณ ผมพันธ์	ฝ่ายเลขานุการภาควิชา	สูตินรีเวช	1412	
	003417	อุไรวรรณ ชัยภูมิ	ฝ่ายการศึกษาระดับปริญญา	สูตินรีเวช	1412	
	001234	ศุภชัย แก้วจตุรัส	ฝ่ายการศึกษาระดับปริญญา	สูตินรีเวช	1412	064794738
3.ผู้ประสานงานกลุ่ม	003417	อุไรวรรณ ชัยภูมิ	พันธกิจบริการวิชาการ	สูตินรีเวช	1412	0800494272
Email address		Uraiwanchaipoom@gmail.com				
4.Facilitator ของทีม	004590	อาจารย์ชุตินา โตพิพัฒน์	พันธกิจบริการวิชาการ	สูตินรีเวช	2805	0618296553
5.สหสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (แพทย์ พยาบาล IT ฯลฯ)	003113	อาจารย์รุจิรา วัฒนา ยิ่งเจริญชัย	ฝ่ายการศึกษาระดับปริญญา	สูตินรีเวช	1412	
	011173	อาจารย์อรวิณ วัลลิภากร				
6.ชื่อตัวแทนรับเงินรางวัล (เพียง 1 ท่าน)*	021408	ทิพวรรณ ผมพันธ์	ฝ่ายเลขานุการภาควิชา	สูตินรีเวช	1412	

*หมายเหตุ : 1.กรณีที่ผลงานผ่านเกณฑ์และได้รับเงินรางวัล คณะฯ จะโอนเงินรางวัลเข้าบัญชีเงินเดือนผ่านทางรหัสบุคคล ข้อ 6

2.ผลงานทุกประเภทที่ส่งประกวดเป็นลิขสิทธิ์ของคณะฯ ห้ามมิให้ผู้ใดนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

สำหรับงานพัฒนาคุณภาพงาน เลขที่กลุ่ม..... วันที่รับข้อมูล.....

สรุปปัญหาเชื่อมโยงสอดคล้องกับข้อใด		
ด้านคลินิก (Clinical)	☐ Safe Surgery	☐ Patient Care Process
	☐ Infection Control	☐ Line , Tube & Catheter
	☐ Medication Safety	☐ Emergency Response
	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
ด้านสนับสนุน (Non Clinical)	☐ ความปลอดภัย [Safety]	☐ คุณภาพ / สิ่งสูญเสีย [Quality (waste)*]
	☐ ต้นทุน / ความคุ้มค่า [Cost]	☐ ลดรอบเวลาการทำงาน / การส่งมอบ [Delivery]

ส่วนที่ 2 ขอให้อภิปราย “คู่มือการเขียนผลงานกิจกรรมพัฒนาคุณภาพงาน” อย่างละเอียดเพื่อประโยชน์ต่อเจ้าของผลงาน
ชื่อเรื่อง / โครงการ ปรับปรุงการสอนหัตถการด้านสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยาให้มีคุณภาพด้วย “คู่มือการจัดห้องเรียนภาคปฏิบัติ”

1. หลักการและเหตุผล ความสำคัญของปัญหา (10)

ฝ่ายการศึกษาระดับปริญญาภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องรับผิดชอบและดูแลด้านการเรียนการสอนทางคลินิก แก่นักศึกษาแพทย์ในระดับชั้นปีที่ 4, 5 และ 6 ให้ครอบคลุมความรู้ทั้งโรคทางนรีเวชวิทยา รวมถึงความรู้ด้านสูติศาสตร์เพื่อให้บัณฑิตแพทย์เมื่อจบการศึกษามีความสามารถที่จะนำไปใช้ในการดูแลผู้ป่วย ดังนั้นการฝึกทักษะในภาคปฏิบัติสำหรับนักศึกษาแพทย์เพื่อให้อาจมีความสามารถทำหัตถการทางสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยาได้ โดยไม่มีภาวะแทรกซ้อนหรือมีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนน้อยที่สุด จึงเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับฝ่ายการศึกษาที่จะต้องดำเนินการให้การสอนหัตถการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติในวิชานั้น

ในปัจจุบันหัตถการที่จำเป็นและต้องมีการเรียนการสอนในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต สำหรับนักศึกษาแพทย์ในชั้นคลินิกทั้ง 3 ชั้นปีมีจำนวนมาก ดังนั้นนักศึกษาแพทย์จึงมีความจำเป็นต้องได้รับการฝึกทักษะให้เกิดความชำนาญโดยการใช้หุ่นจำลองในการฝึกปฏิบัติเสมือนจริงก่อนที่จะไปลงมือปฏิบัติจริงกับผู้ป่วย ประกอบกับนักศึกษาแพทย์จำเป็นต้องมีการทำความเข้าใจอุปกรณ์เครื่องมือ ที่จะสามารถเรียกใช้ได้ในการทำหัตถการนั้นๆ

การเรียนการสอนด้านการฝึกปฏิบัติ หัตถการทางการแพทย์ถือเป็นมาตรฐานที่สำคัญ และมีการใช้กันอย่างแพร่หลายในโรงเรียนแพทย์ทั่วโลก มีความก้าวหน้าในการพัฒนาอุปกรณ์ที่มีความแตกต่างและหลากหลายมากขึ้น เพื่อนำมาใช้ประกอบการสอนให้มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามหากไม่มีการเก็บรวบรวมอย่างเป็นระบบ ก็จะนำไปสู่การสูญหายหรือชำรุด ทำให้มีเครื่องมือเครื่องใช้ประกอบการเรียนการสอนไม่ครบถ้วนเพียงพอ ส่งผลให้การเรียนการสอนไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และเพิ่มค่าใช้จ่ายในการจัดหาอุปกรณ์ทดแทน

นอกจากนี้ห้องเรียนภาคปฏิบัติก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ต้องคำนึงถึง เนื่องจากภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยามีพื้นที่จำกัด ทำให้ไม่สามารถกำหนดห้องเรียนภาคปฏิบัติที่จะใช้เป็นประจำของภาควิชาได้ จึงมีความจำเป็นต้องมีการเคลื่อนย้ายเครื่องมือและอุปกรณ์ในทุกครั้งที่จะมีการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ รวมถึงจะต้องมีการจัดวางรูปแบบของห้องเรียนภาคปฏิบัติใหม่ทุกครั้ง ดังนั้นในกรณีที่มีการจัดวางลำดับตำแหน่งเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ก็จะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาแพทย์

ในขณะที่เจ้าหน้าที่ของฝ่ายการศึกษาระดับปริญญาซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบมีเพียง 2-4 คนเท่านั้น อีกทั้งยังมีการปรับเปลี่ยนและสลับบทบาทหน้าที่ในหลายๆครั้ง จึงก่อให้เกิดปัญหาขึ้นอยู่เนืองๆ

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น มีโอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดสูงมาก ในแทบทุกขั้นตอนตั้งแต่การเตรียมการจนเสร็จสิ้นกระบวนการทั้งหมด ทำให้สรุปปัญหาได้ดังนี้

1. ผู้ปฏิบัติงานจดจำรูปแบบการจัดห้องเรียนภาคปฏิบัติไม่ได้ (มีการจัดวางหุ่น เครื่องมือ อุปกรณ์ ผิดตำแหน่ง)
2. ผู้ปฏิบัติงานจดจำเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำหัตถการไม่ได้ (เครื่องมือมีหลายชนิดมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ทำให้จัดเตรียมผิด)
3. การจัดเก็บเครื่องมืออุปกรณ์ไม่เป็นระบบ (หาเครื่องมืออุปกรณ์ไม่พบ จัดเตรียมเครื่องมือขาดในการฝึกทักษะหัตถการในวิชา) ไม่พบ และดังกล่าวไปหลังเลิกใช้งาน
4. ผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถจัดเตรียมห้องเรียนภาคปฏิบัติทันตามเวลาที่กำหนด (ต้องหาเครื่องมือ อุปกรณ์มาทดแทนที่จัดไม่ครบ)
5. ประสบการณ์การทำงานและควมรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังไม่มีควมทัดเทียมกัน
6. ลักษณะงานมีรายละเอียดมากและมีความซับซ้อน ทำให้เจ้าหน้าที่บุคลากรส่วนอื่นไม่สามารถทำงานทดแทนได้หากมีเหตุจำเป็น

ดังนั้นฝ่ายการศึกษาโดยทีมเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุน จึงได้ศึกษาหาวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น โดยการจัดทำ “คู่มือการจัดห้องเรียนภาคปฏิบัติ” อธิบายขั้นตอนการทำงาน การจัดห้องเรียนและการเตรียมเครื่องมือหัตถการ ด้วยการเก็บบันทึกรูปภาพการจัดวางหุ่นจำลองเครื่องมือและอุปกรณ์ ในสถานที่ใช้งานจริงของหัตถการแต่ละชนิด นอกจากนี้ได้ทำการจัดแยกเครื่องมืออุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบการเรียนการสอนหัตถการไว้เป็นชุดๆ การเก็บบันทึกรูปภาพอุปกรณ์เครื่องมือพร้อมระบุชื่อที่ใช้เรียกอุปกรณ์เครื่องมือแต่ละชนิดไว้ให้ความชัดเจนและถูกต้อง จากนั้นรวบรวมไฟล์งานทั้งหมดเข้ามามีการจัดทำเป็นรูปเล่มคู่มือการใช้งาน และในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถโหลดไฟล์โดย Link ผ่านโทรศัพท์มือถือ เพื่อให้เกิดความสะดวกตามบริบทของผู้ใช้งาน โดยการปรับปรุงกระบวนการที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำโดยใช้วัสดุ

อุปกรณ์สำนักงานที่อยู่ในภาควิชาทั่วไป เพื่อให้การปรับเปลี่ยนมีประสิทธิภาพและมีต้นทุนต่ำที่สุด และเริ่มมีการทดลองใช้งานมาตั้งแต่เดือนกันยายน 2564 จนถึงปัจจุบัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการการศึกษาระดับปริญญา สามารถจัดวางรูปแบบห้องเรียนภาคปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนในทุกขั้นตอน ทันเวลา อีกทั้งยังจะส่งผลให้ลดภาระและเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้มาปฏิบัติงานใหม่ หรือใช้คู่มือนี้เป็นครูพี่เลี้ยงแก่เจ้าหน้าที่บุคลากรส่วนอื่นที่จะต้องถูกส่งมาช่วยปฏิบัติงานแทนในคราวที่มีเหตุจำเป็น

2. กรอบแนวคิดและการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา (Root cause analysis) (10)

2.1 กระแสงาน(Workflow)ซึ่งเป็นภาพรวมของกระบวนการทำงาน(Work Process)

ฝ่ายการศึกษาระดับปริญญาของภาควิชาสัตวศาสตร์-นรีเวชวิทยา รับผิดชอบเตรียมกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติในทุกวงรอบของนักศึกษาแพทย์ที่ขึ้นฝึกปฏิบัติใหม่ทางคลินิกในทุกชั้นปี โดยเมื่อเปลี่ยนวงรอบใหม่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาระดับปริญญา จะได้รับตารางกำหนดการเรียนของนักศึกษาแพทย์ที่มีการแบ่งเป็นกลุ่มย่อย 4-6 กลุ่ม รวมถึงวันเวลาที่กำหนดให้นักศึกษาแพทย์แต่ละกลุ่มย่อยต้องขึ้นฝึกภาคปฏิบัติหัตถการให้ครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด จากนั้นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดห้องเรียนภาคปฏิบัติจะต้องไปดำเนินการเตรียมอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการฝึกปฏิบัติครั้งนั้นๆ อย่างน้อย 1 วันก่อนวันทำการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติจริง พร้อมกับการยืนยันการนัดหมายวันเวลาและสถานที่ให้ทั้งอาจารย์แพทย์ที่รับผิดชอบ และนักศึกษาแพทย์กลุ่มย่อยที่จะต้องเข้าห้องเรียนภาคปฏิบัติทราบ

ในวันที่จะทำการเรียนการสอนภาคปฏิบัติเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะต้องขนย้ายหุ่นจำลอง อุปกรณ์และเครื่องมือ เพื่อไปทำการเตรียมและจัดวางให้เรียบร้อย ซึ่งในขั้นตอนการขนย้ายและการเตรียมห้องเรียนภาคปฏิบัติ ตั้งแต่รูปแบบการจัดห้องเรียน เตรียมหุ่นจำลอง เตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ให้สะดวกพร้อมใช้สำหรับการเรียนการสอนในแต่ละหัตถการก่อนเริ่มการสอนภาคปฏิบัตินี้ จะใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมงเป็นอย่างน้อย ภายหลังการเรียนภาคปฏิบัติเสร็จสิ้นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะต้องทำความสะอาด จัดเก็บเครื่องมือและอุปกรณ์และห้องเรียนให้เรียบร้อย จากนั้นทำการขนย้ายหุ่นจำลอง เครื่องมือและอุปกรณ์กลับ เพื่อไปจัดเก็บในสถานที่ที่ภาควิชาได้เตรียมไว้

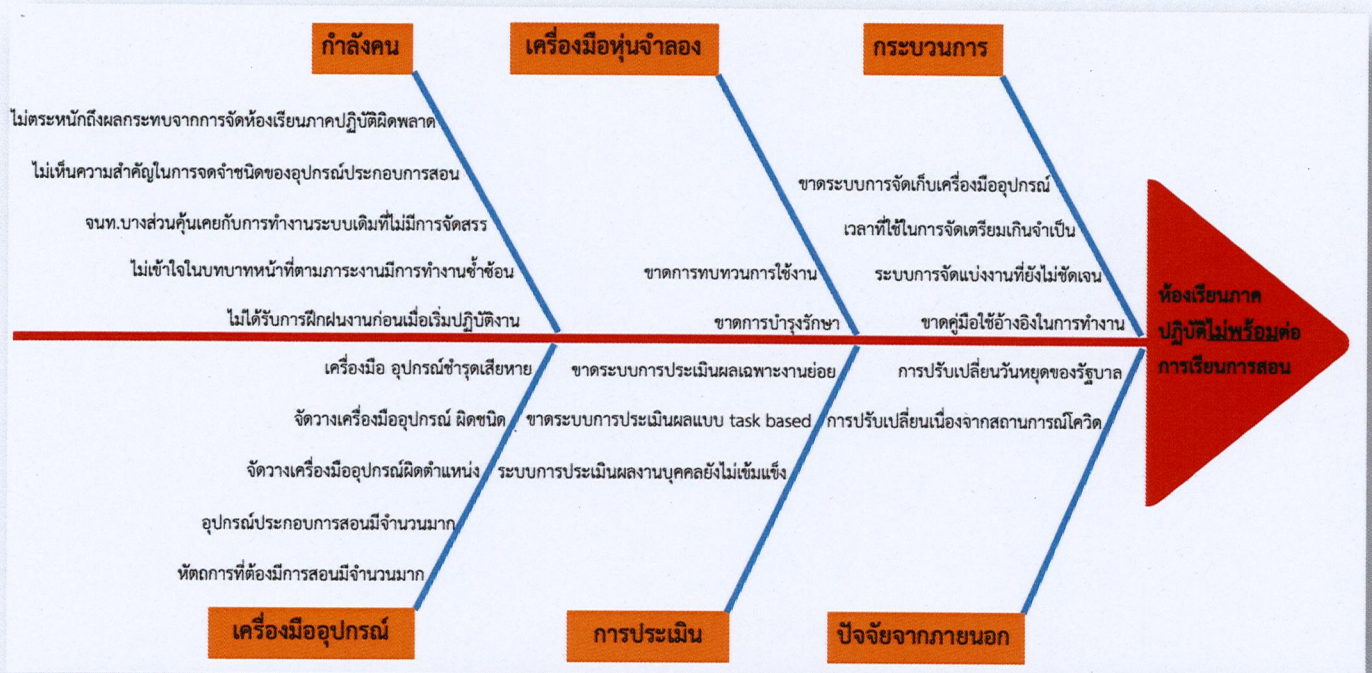
แผนภูมิที่ 1 Workflow การเตรียมห้องเรียนภาคปฏิบัติ

2.2 กระบวนการทำงานที่หน่วยงานนำมาปรับปรุง (Work Process by SIPOC Diagram)

ตามตารางแสดงในเอกสารประกอบที่ 1

2.3 การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา (Root Cause Analysis) (แผนภูมิก้างปลา)

เนื่องจากเหตุการณ์ด้านอุตสาหกรรม-นรีเวชวิทยาที่กำหนดโดยหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตมีจำนวนหลายเหตุการณ์ การจัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ในการใช้สำหรับการเรียนการสอนมีมาก ทางทีมจัดเตรียมไม่สามารถทำงานตามเป้าหมายที่กำหนดและยังใช้เจ้าหน้าที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น เพื่อให้สะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น อาจารย์แพทย์ฝ่ายการศึกษาเจ้าหน้าที่งานฝ่ายสนับสนุนประชุมวางแผนทำการวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของปัญหาแท้จริง จัดเก็บเครื่องมือ อุปกรณ์ หลังเลิกใช้งานให้เป็นระบบและมีระเบียบมากขึ้น จัดทำคู่มือการทำงานโครงการนักศึกษาแพทย์เตรียมเครื่องมือเหตุการณ์เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนมากขึ้น

3. วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และเป้าหมาย (10)

1. เพื่อให้คู่มือที่เตรียมขึ้นสามารถใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ในการจัดเตรียมห้องเรียนภาคปฏิบัติ หรือใช้อ้างอิงในการทำงาน ตลอดจนใช้ทบทวนก่อนการจัดเตรียมรูปแบบการจัดห้องเรียน การวางแผนจำลอง เครื่องมือ อุปกรณ์ เพื่อลดความผิดพลาด
2. เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจอุปกรณ์เครื่องมือแต่ละชนิดที่ใช้ประกอบการทำเหตุการณ์ และสามารถระบุชื่อที่ใช้เรียกอุปกรณ์หรือเครื่องมือแต่ละชนิดได้ โดยการเก็บบันทึกรูปภาพอุปกรณ์เครื่องมือพร้อมระบุชื่อที่ใช้เรียกไว้ให้ความชัดเจน ป้องกันความสับสนกรณีเครื่องมือมีความคล้ายคลึงกัน
3. เพื่อลดระยะเวลาที่ใช้ในการจัดเตรียมห้องเรียนภาคปฏิบัติ และสามารถจัดเตรียมได้เสร็จก่อนเวลาการเรียนการสอนจะเริ่มขึ้น
4. เพื่อให้สามารถลดจำนวนภาระงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานลงได้ กรณีที่มีการมอบหมายผู้ปฏิบัติงานในครั้งเดียวกันมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น อันจะส่งผลให้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานอื่นที่ได้รับมอบหมายของเจ้าหน้าที่ที่มการศึกษาในระดับปริญญาได้มากขึ้น
5. เพื่อให้การจัดเก็บมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

4. กระบวนการปรับปรุง / วิธีการแก้ไขปรับปรุง (15)

มีกระบวนการปรับปรุงด้วยการเอาระบบ5ส.เข้ามาร่วมด้วย โดยจัดเครื่องมืออุปกรณ์วางแยกชนิดให้มีความเป็นระเบียบหยิบใช้งานง่าย สะดวกในการหาสิ่งของที่ต้องการ มีป้ายติดชัดเจน แก้ไขปรับปรุงด้วยการจัดทำ“คู่มือการจัดห้องเรียนภาคปฏิบัติ” เพื่อให้การทำงานไม่ผิดพลาดซ้ำซ้อน **รูปที่ 1**

5. การดำเนินการตามแผน (Gantt's Chart) (10)

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน/ปี)2563-2564ถึงปัจจุบัน													ผู้รับผิดชอบ / บทบาทหน้าที่ของ ผู้รับผิดชอบ
	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1.วางแผน/ศึกษา/ เก็บข้อมูล														นภัสนันท์ พิมพิรัตน์
2.วิเคราะห์ปัญหา จัดทำแนวทางแก้ไข														นภัสนันท์ พิมพิรัตน์
3.เตรียมอุปกรณ์ บันทึกถ่ายทำการ ปฏิบัติงาน														นภัสนันท์ พิมพิรัตน์/ ทิพวรรณ ผมพันธ์
4.จัดทำคู่มือการจัด ห้องเรียนภาคปฏิบัติ														นภัสนันท์ พิมพิรัตน์/ ทิพวรรณ ผมพันธ์/ อุไรวรรณ ชัยภูมิ

วางแผนงาน

ปฏิบัติจริง

6. ผลสำเร็จ/ผลลัพธ์ของการดำเนินการตามแผน/โครงการ(15)

ตัวชี้วัด	สอดคล้อง กับ วัตถุประสงค์	ก่อน ดำเนินการ	ผลดำเนินการ (เดือน/ ปี)2563-2565			
			เป้าหมาย	หลัง		
				ครั้งที่1	ครั้งที่2	ครั้งที่3
1.จำนวนครั้งของการจัดวางรูปแบบห้องเรียน เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ ที่ไม่ถูกต้อง (ครั้งต่อวงรอบ นักศึกษา)	1	5	0	3	2	1
2.เจ้าหน้าที่เรียกหรือหยิบจับเครื่องมือและ/หรือ จัดเตรียมชนิดเครื่องมือไม่ถูกต้อง (ครั้งต่อวงรอบ นักศึกษา)	2	5	1	3	2	0
3.ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดเตรียมห้องเรียน (ชั่วโมง นาที)	3	2 ชั่วโมง	30	1 ชั่วโมง	45 นาที	30 นาที
4.จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (คน)	4	4	1	3	2	1
5.การจัดเก็บเป็นระเบียบ พร้อมใช้งาน	5	รูปที่2	รูปที่3			

7. ผลการปรับปรุง / ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้น (10)

ประโยชน์ของการการปรับปรุงรูปแบบการทำงานของโครงการมีดังนี้

ระดับสังคม สามารถนำไปเผยแพร่เป็นคู่มือรูปแบบการจัดเตรียมห้องเรียนภาคปฏิบัติ เพื่อใช้สำหรับผู้ฝึกงานใหม่ที่จะเข้ามารับผิดชอบหน้าที่
ด้านงานการศึกษาระดับปริญญา และผู้ที่ต้องเข้ามาปฏิบัติงานทดแทนในคราวที่จำเป็น นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ต่อผู้ที่ทำงานด้านการศึกษา
เพื่อไปประยุกต์ใช้ในงานของตนเองได้ ตามบริบทและความเหมาะสมของงาน

ระดับผู้บริการ อาจารย์แพทย์ นักศึกษาแพทย์ มีความพึงพอใจสามารถเรียนวิชาทำหัตถการและได้ความรู้เพิ่มเติมโดยไม่เสียเวลาในชั่วโมงของการเรียนการสอน

ระดับบุคคล ลดขั้นตอนในการทำงานและลดภาระงานของผู้ที่จะต้องมารับผิดชอบงานโครงการนักศึกษาแพทย์ ในการเตรียมห้องเรียนภาคปฏิบัติ โดยไม่ต้องใช้เจ้าหน้าที่จำนวนมากเกินความจำเป็น

8. การตรวจสอบ/ ติดตาม / ประเมินผล เพื่อป้องกันปัญหาเกิดซ้ำ (10)

ดำเนินการจัดทำคู่มือการจัดห้องเรียนภาคปฏิบัติ สำหรับผู้ปฏิบัติงานโครงการนักศึกษาแพทย์โดยละเอียดทั้งรูปแบบการจัดห้องเรียนและชนิดชื่อของเครื่องมือ มีการติดตามผลทุก 1 วงรอบโดยอาจารย์แพทย์ผู้รับผิดชอบดูแลด้านการศึกษาระดับปริญญา รวมถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนที่การทำงานดูแลด้านการศึกษาระดับปริญญา ด้วยการแจ้งในส่วนของการทำงานผิดพลาดและมีแบบฟอร์มรายงานอุบัติการณ์ร่วมด้วยตลอดจนการวางแผนเข้าไปดูแลวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาหากยังมีกรณีที่เกิดเหตุการณ์ซ้ำ หรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

9. การเรียนรู้ที่ได้รับจากการทำโครงการ (5)

ฝ่ายการศึกษาระดับปริญญา อาจารย์แพทย์ แพทย์ประจำบ้าน นักศึกษาแพทย์ เจ้าหน้าที่ที่สนับสนุนฝ่ายการศึกษามีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ หาข้อมูล หาแนวทางแก้ไข ปรับปรุงจนทำให้สามารถสร้างคู่มือการจัดห้องเรียนภาคปฏิบัติขึ้น เกิดเป็นระบบการทำงานที่ดี โดยมี ผศ.นพ.อดิเทพ เชาววิเศษ อาจารย์ชุตินา โดพิพัฒน์ คุณวนิชยา จันทรัตน์ ให้คำปรึกษานับสนุนในการจัดทำโครงการนี้ขึ้นมา

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนโครงการนักศึกษาแพทย์ได้ความรู้จากการได้รู้จักเครื่องมือ อุปกรณ์ ทางกายภาพเพิ่มมากขึ้น ได้รู้จักการบันทึกภาพถ่าย การจัดวางรูปแบบเตรียมห้องเรียน การเตรียมงาน การเคลื่อนย้ายและการทำ5ส.ซึ่งเข้ามามีส่วนในการจัดการ รวมถึงความรู้และสิ่งที่ได้รับคือความเข้าใจถึงการทำงานเป็นทีม

10. โครงการ / กิจกรรม / โอกาสพัฒนาในครั้งต่อไป (5)

สืบเนื่องจากการปรับเปลี่ยนหลักสูตรการเรียนการสอนแพทยศาสตรบัณฑิต การเรียนการสอนด้านหัตถการจึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสมและทันสมัยต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ประกอบกับเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนมีการพัฒนาแบบใหม่ๆ มีมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาเสริมให้การสอนทักษะและการฝึกปฏิบัติมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทางทีมงานสนับสนุนฝ่ายการศึกษาระดับปริญญาของภาควิชาฯ จึงได้มีความคิดริเริ่มโครงการประดิษฐ์รถไฟฟ้าต้นทุนประหยัด ขนาดกะทัดรัดประหยัดเนื้อที่ในการจัดเก็บ เพื่อความสะดวกในการทำงานและเคลื่อนย้าย หุ่น เครื่องมือ อุปกรณ์ และจัดสร้างแอปพลิเคชันลงในโทรศัพท์มือถือเพื่อความสะดวกในการใช้งานให้มากยิ่งขึ้นโดยการนำ เครื่องมือ อุปกรณ์ทุกชนิดและรูปแบบการจัดวางเตรียมห้องเรียนของแต่ละวิชาการทำหัตถการที่มีมาจัดทำในลักษณะของVDO Linkถึงผู้ที่เป็นสมาชิกของทีมโครงการนักศึกษาแพทย์ฝ่ายการศึกษา สามารถเข้ามาดูคู่มือการใช้งานผ่านโทรศัพท์มือถือได้ และทางทีมผู้จัดทำโครงการจะมีการ อัพเดทคู่มือการทำงานในกรณีที่มีเครื่องมือและอุปกรณ์ใหม่เพิ่มขึ้น เพื่อพัฒนางานฝ่ายการศึกษาของภาควิชาฯ ที่ได้อยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น และหน่วยงานอื่นสามารถเข้าเยี่ยมชมการจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ด้านการเรียนการสอนได้ โดยนำไปปรับใช้ในส่วนงานของตนเองได้เพื่อเพิ่มศักยภาพและทำให้เกิดประโยชน์ในองค์กรของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีต่อไป

ลงชื่อ(หัวหน้ากลุ่ม)

นพ.วิเศษ เชาววิเศษ จันทรัตน์

ลงชื่อ(หัวหน้า ภาค/ฝ่าย/งาน/หน่วย)

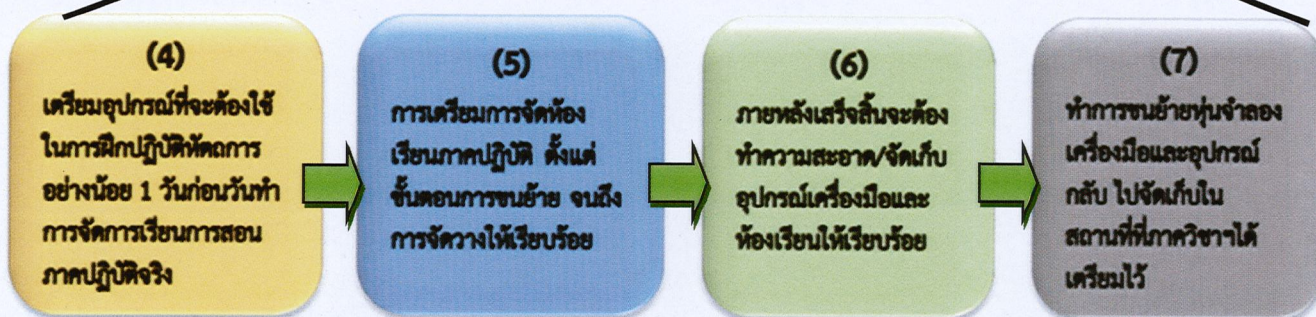
Dr. My

สังกัด ภาควิชาสูติศาสตร์รีเวชวิทยา

วัน / เดือน / ปี 27 เมษายน 2565

เอกสารประกอบที่ 1: กระบวนการทำงานที่หน่วยงานนำมาปรับปรุง (Work Process by SIPOC Diagram)

Stakeholders	Inputs	Process Steps	Outputs	Customers
■ หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ■ งานการศึกษาระดับปริญญาภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา ■ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดห้องเรียนภาคปฏิบัติ	■ ตารางหมายกำหนดการเรียนการสอนนักศึกษาแพทย์ที่ขึ้นปฏิบัติงานกลุ่มใหม่ ■ แผนการสอนหัตถการภาคปฏิบัติ ■ หุ่นจำลอง ■ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการทำหัตถการชนิดนั้นๆ ■ ห้องเรียนภาคปฏิบัติ	เมื่อเปลี่ยนวอร์ปใหม่ตามแผนภูมิที่ 1 (1) ได้รับตารางหมายกำหนดการเรียนของนักศึกษาแพทย์วอร์ปใหม่ ↓ (2) วางแผนการจัดห้องเรียนภาคปฏิบัติตามชนิดของหัตถการ ↓ (3) ยืนยันการนัดหมายวัน เวลาและสถานที่ห้องเรียนภาคปฏิบัติให้ทั้งอาจารย์แพทย์ และนศ.พ.กลุ่มย่อย	■ การจัดเตรียมการเรียนการสอนหัตถการให้มีประสิทธิภาพ (ครบถ้วน/ทันเวลาที่กำหนด) ■ ผู้เรียนและผู้สอนมาตามเวลาที่นัดหมาย	■ อาจารย์แพทย์ผู้สอน ■ นักศึกษาแพทย์ผู้เรียน

กระบวนการนี้ แก่ไขโดย
“คู่มือการจัดห้องเรียนภาคปฏิบัติ”

1. ทบทวนก่อนการปฏิบัติงาน
2. สํารวจเครื่องมือและอุปกรณ์ให้ครบถ้วนและพร้อมต่อการใช้งาน
3. จัดรูปแบบห้องเรียน/จัดวางหุ่นจำลองอุปกรณ์เครื่องมือให้ถูกตำแหน่งและพร้อมใช้ในการสอน

รูปที่ 1

กระบวนการนี้ แก่ไขโดย
“กระบวนการ 5 ส”

1. จัดแยกชนิดเครื่องมืออุปกรณ์ ใส่กล่องบรรจุที่มีป้ายระบุชื่อให้ชัดเจน
2. จัดเก็บวางให้เป็นระเบียบ สะดวกต่อการหยิบใช้งาน ตำแหน่งและพร้อมใช้

รูปที่ 3

เอกสารประกอบที่ 2: ภาพประกอบ “คู่มือการจัดห้องเรียนภาคปฏิบัติ” ที่นำมาใช้ปรับปรุงการทำงาน และ ภาพแสดงผลการทำงาน

4. กระบวนการปรับปรุง / วิธีการแก้ไขปรับปรุง (15)

